

Међународни стандард финансијског извештавања 7 Финансијски инструменти: Обелодањивања

Циљ

- 1 Циљ овог IFRS је да захтева од ентитета да у својим финансијским извештајима обезбеде обелодањивања која омогућавају корисницима да процене:
  - (а) значај финансијских инструмената за финансијску позицију и перформансе ентитета; и
  - (б) природу и степен ризика који потичу од финансијских инструмената којима је ентитет изложен током периода и на крају извештајног периода, као и то како ентитет управља тим ризицима.
- 2 Принципи у овом IFRS допуњују принципе за признавање, одмеравање и презентацију финансијских средстава и финансијских обавеза у IAS 32 *Финансијски инструменти: презентација* и IAS 39 *Финансијски инструменти: признавање и одмеравање*.

Делокруг

- 3 Овај IFRS треба да примењују сви ентитети на све врсте финансијских инструмената, осим на:
  - (а) она учешћа у зависним ентитетима, придруженим ентитетима или заједничким подухватима која се обрачунавају у складу са IFRS 10 *Консолидовани финансијски извештаји*, IAS 27 *Појединачни финансијски извештаји* или IAS 28 *Учешћа у придруженим ентитетима и заједничким подухватима*. Међутим, у неким случајевима, IAS 27 или IAS 28 дозвољавају ентитету да обрачунава учешће у зависном ентитету, придруженом ентитету или заједничком улагању коришћењем IAS 39; у тим случајевима, ентитети примењују захтеве из овог IFRS, а за она која се одмеравају по фер вредности, захтеве из IFRS 13 *Одмеравање фер вредности*. Ентитети такође треба да примењују овај IFRS на све деривате повезане са учешћима у зависним ентитетима, придруженим ентитетима или заједничким подухватима осим ако ти деривати не задовољавају дефиницију инструмента капитала из IAS 32.
  - (б) права и обавезе послодавца које потичу од планова о примањима запослених, на које се примењује IAS 19 *Примања запослени*.
  - (ц) [брисан]
  - (д) Уговоре о осигурању како су дефинисани у IFRS 4 *Уговори о осигурању*. Међутим, овај IFRS се примењује на деривате који су уграђени у уговоре о осигурању ако IAS 39 захтева да их ентитет одвојено обрачунава. Шта више, емитент треба да примењује овај IFRS на *уговоре о финансијској гаранцији* ако примењује IAS 39 приликом признавања и одмеравања уговора, али треба да примењује IFRS 4 ако изабере, у складу са параграфом 4 (д) IFRS 4, да примењује IFRS 4 приликом њиховог признавања и одмеравања.
  - (е) финансијске инструменте, уговоре и обавезе по основу трансакција плаћања које се заснивају на акцијама на које се примењује IFRS 2 *Плаћање акцијама*, с тим што се овај IFRS примењује на уговоре под делокругом параграфа 5–7 IAS 39;
  - (ф) инструменте за које се захтева да се класификују као капитални инструменти у складу са параграфима 16А и 16Б или 16Ц и 16Д стандарда IAS 32.
- 4 Овај IFRS се примењује на признате и непризнате финансијске инструменте. Признати финансијски инструменти обухватају финансијска средства и финансијске обавезе који су под делокругом IAS 39. Непризнати финансијски инструменти обухватају неке финансијске инструменте који су, мада ван делокруга IAS 39, под делокругом овог IFRS (као што су неке сагласности повериоца да одобри кредит по наведеној стопи током одређеног периода).
- 5 Овај IFRS се примењује на уговоре за куповину или продају нефинансијских ставки које су под делокругом IAS 39 (видети параграфе 5–7 IAS 39).

Групе финансијских инструмената и степен обелодањивања

- 6 Када овај IFRS захтева обелодањивања према класи финансијског инструмента, ентитет групише финансијске инструменте у групе које одговарају природи информација које се обелодањују и узимајући у обзир карактеристике тих финансијских инструмената. Ентитет треба да обезбеди довољно информација да би омогућио усаглашавање појединачних ставки презентованих у извештају о финансијској позицији.

Значај финансијских инструмената за финансијску позицију и перформансе

- 7 Ентитет обелодањује информације које омогућавају корисницима финансијских извештаја да процене значај финансијских инструмената за њихову финансијску позицију и перформансе.

Извештај о финансијској позицији

Категорије финансијских средстава и финансијских обавеза

- 8 Књиговодствене вредности сваке од следећих категорија, које су дефинисане у IAS 39, се обелодањују или као позиција у извештају о финансијској позицији или у напоменама:
- (a) финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха, показујући посебно (i) она означена као таква одмах после почетног признавања и (ii) она која су класификована као она која се држе ради трговања у складу са IAS 39;
  - (б) инвестиције које се држе до доспећа;
  - (ц) кредити и потраживања;
  - (д) финансијска средства расположива за продају;
  - (е) финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха, приказујући посебно (i) оне које су означене као такве одмах после почетног признавања и (ii) оне које су класификоване као оне које се држе ради трговања у складу са IAS 39; и
  - (ф) финансијске обавезе које се одмеравају по амортизованој вредности.

Финансијска средства или финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха

- 9 Ако је ентитет означио кредит или потраживање (или групу кредита или потраживања) као оне по фер вредности кроз биланс успеха, он обелодањује:
- (a) максималну изложеност *кредитном ризику* (видети параграф 36(а)) кредита или потраживања (или групе кредита или потраживања) на крају извештајног периода.
  - (б) износ за који сваки одговарајући кредитни дериват или сличан инструмент ублажава максималну изложеност кредитном ризику.
  - (ц) износ промене, током периода и укупно, фер вредности кредита или потраживања (или групе кредита или потраживања) која се може приписати променама кредитног ризика финансијског средства утврђен као:
    - (i) износ промене фер вредности који се не може приписати променама тржишних услова које дају повода за *тржишни ризик*; или
    - (ii) користећи алтернативни метод за који ентитет верује да верније представља износ промене фер вредности која се може приписати променама кредитног ризика по основу средства.

Промене тржишних услова које изазивају тржишни ризик обухватају промене референтне каматне стопе, цене робе, девизног курса или индекса цена или стопа.
  - (д) износ промене фер вредности одговарајућег кредитног деривата или сличног инструмента која се догодила током периода и уопште од када је назначен кредит или потраживање.
- 10 Ако је ентитет означио да финансијску обавезу евидентира по фер вредности кроз биланс успеха у складу са параграфом 9 IAS 39, он обелодањује:

- (a) износ промене, током периода и укупно, фер вредности финансијске обавезе која се може приписати променама кредитног ризика те обавезе одређен као:
- (i) износ промене фер вредности који се не може приписати променама тржишних услова који су довели до тржишног ризика (видети Прилог Б, параграф Б4); или
  - (ii) коришћењем алтернативног метода за који ентитет верује да верније представља износ промене фер вредности која се може приписати променама кредитног ризика по основу обавезе.

Промене тржишних услова које изазивају тржишни ризик обухватају промене референтне каматне стопе, цене финансијског инструмента другог ентитета, цене робе, девизног курса или индексе цена или стопа. За уговоре који имају обележје које их везује за јединицу, промене тржишних услова обухватају промене у утичку интерног или екстерног инвестиционог фонда у вези са њима.

- (б) разлика између књиговодствене вредности финансијске обавезе и износа који би ентитет према уговору морао да плати приликом доспећа имаоцу обавезе;

10А *[Овај параграф се односи на измене које ступају на снагу после 1. јануара 2013. године и стога није укључен у овом издању.]*

11 Ентитет обелодањује:

- (а) методе коришћене за усаглашавање са захтевима из параграфа 9(ц) и 10(а).
- (б) ако ентитет сматра да обелодањивање које је дао ради усаглашавања са захтевима из параграфа 9(ц) или 10(а) не представљају верно промену фер вредности финансијског средства или финансијске обавезе која се може приписати променама кредитног ризика, разлоге за такав закључак и факторе које сматра релевантним.

Финансијска средства која се одмеравају по фер вредности кроз укупни остали резултат

11А–11Б *[Ови параграфи се односе на измене које ступају на снагу после 1. јануара 2013. године и стога нису укључени у овом издању.]*

Рекласификација

12 Ако је ентитет рекласификовао финансијско средство (у складу са параграфима 51–54 IAS 39) као оно које је одмерено:

- (а) према набавној цени или амортизованој вредности, а не по фер вредности; или
- (б) према фер вредности, а не по набавној цени или амортизованој вредности,

он обелодањује износ рекласификован у и ван сваке категорије и разлога за ту рекласификацију.

12А Ако је ентитет рекласификовао финансијско средство ван категорије по фер вредности кроз биланс успеха у складу са параграфом 50Б или 50Д IAS 39 или ван категорије расположиво за продају у складу са параграфом 50Е IAS 39, треба да обелодани:

- (а) износ рекласификован у и ван сваке категорије;
- (б) за сваки извештајни период до престанка признавања, књиговодствене вредности и фер вредности свих финансијских средстава рекласификованих у текућем и претходним извештајним периодима;
- (ц) ако је финансијско средство рекласификовано у складу са параграфом 50Б, ретку ситуацију, као и чињенице и околности која указују да је ситуација ретка;
- (д) за извештајни период када је финансијско средство рекласификовано, добитак или губитак фер вредности финансијског средства признатог у билансу успеха или укупном осталом резултату у том извештајном периоду и у претходном извештајном периоду;
- (е) за сваки извештајни период после рекласификације (укључујући и извештајни период у ком је финансијско средство рекласификовано) до престанка признавања финансијског средства, добитак или губитак фер вредности који би био признат у билансу успеха или укупном осталом резултату да финансијско средство није рекласификовано, као и добитак, губитак, приходе и расходе признате у билансу успеха; и

- (ф) ефективну каматну стопу и процењене износе токова готовине које ентитет очекује да наплати, на датум рекласификације финансијског средства.

12Б–12Д *[Овај параграф се односи на измене које ступају на снагу после 1. јануара 2013. године и стога није укључен у овом издању.]*

13 [Брисан]

Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза

13А Обелодањивања у параграфима 13Б–13Е допуњавају друге захтеве за обелодањивањем у овом IFRS и обавезна су за све признате финансијске инструменте који се пребијају у складу са параграфом 42 у IAS 32. Та обелодањивања се такође примењују на признате финансијске инструменте који су предмет извршивог споразума о укупном поравнању или сличног споразума, без обзира на то да ли се они пребијају у складу са параграфом 42 у IAS 32.

13Б Ентитет обелодањује информације које омогућују корисницима његових финансијских извештаја да процене ефекте или потенцијалне ефекте аранжмана о поравнању на финансијску позицију ентитета. То укључује и ефекте или потенцијалне ефекте права на пребијање повезана са признатим финансијским средствима и признатим финансијским обавезама ентитета који су у делокругу параграфа 13А.

13Ц Да би се испунили циљеви из параграфа 13Б, ентитет одвојено обелодањује, на крају извештајног периода, следеће квантитативне информације за призната финансијска средства и признате финансијске обавезе који су у делокругу параграфа 13А:

- (а) бруто износе тих признатих финансијских средстава и признатих финансијских обавеза;
- (б) износе који су пребијени у складу са критеријумом из параграфа 42 у IAS 32, приликом обрачуна нето износа приказаних у извештају о финансијској позицији;
- (ц) нето износе приказане у извештају о финансијској позицији;
- (д) износе који су предмет извршивог споразума о укупном поравнању или сличног споразума, а који нису на други начин обухваћени параграфом 13Ц(б), укључујући:
  - (i) износе повезане са признатим финансијским инструментима који не испуњавају неке или све критеријуме за пребијање из параграфа 42 у IAS 32; и
  - (ii) износе повезане са финансијским колатералом (укључујући готовински колатерал); и
- (е) нето износ после одбитка износа под (д) од износа под (ц) горе.

Информације захтеване у овом параграфу се приказују у табеларном формату, одвојено за финансијска средства и за финансијске обавезе, осим ако други формат није прикладнији.

13Д Укупан износ обелодањен у складу са 13Ц(д) за инструмент је ограничен на износ из параграфа 13Ц(ц) за тај инструмент.

13Е Ентитет укључује опис у обелодањивању о правима на пребијање повезаним са признатим финансијским средствима и признатим финансијским обавезама ентитета који су предмет извршивих споразума о укупном поравнању и сличних аранжмана обелодањених у складу са параграфом 13Ц(д), укључујући и природу тих права.

13Ф Ако су информације захтеване у параграфу 13Б–13Е обелодањене у више од једне напомене уз финансијске извештаје, ентитет ће назначити повезаност између напомена.

Колатерал

14 Ентитет обелодањује:

- (а) књиговодствену вредност финансијских средстава које јемчи као колатерал за обавезе или потенцијалне обавезе, укључујући и износе које је рекласификовао у складу са параграфом 37(а) IAS 39; и
- (б) услове који се односе на то јемство.

15 Када ентитет држи колатерал (по основу финансијских или нефинансијских средстава) и када му је дозвољено да га прода или поново заложи колатерал као јемство када нема неизвршења обавезе од стране власника колатерала, он обелодањује:

- (а) фер вредност колатерала који држи;
- (б) фер вредност свих таквих колатерала који су продати или поново дати као јемство, као и то да ли ентитет има обавезу да их врати; и

- (ц) услове који се односе на коришћење колатерала.

Рачун резервусања за губитке повезане са кредитима

- 16 Када је финансијским средствима умањена вредност кредитним губицима и када ентитет књижи то умањење вредности на посебном рачуну (на пример, рачун резервусања који се користи за евидентирање појединачних умањења или сличан рачун који се користи за евидентирање укупних умањења средстава) уместо директног смањења књиговодствене вредности средства, он обелодањује усклађивање промена на том рачуну током периода за сваку групу финансијских средстава.

Сложени финансијски инструменти са вишеструким уграђеним дериватима

- 17 Ако је ентитет емитовао инструмент који садржи и компоненту обавезе и компоненту капитала (видети параграф 28 IAS 32) и ако тај инструмент има вишеструке уграђене деривате чије су вредности међусобно зависне (као што је откупиви конвертибилни дужнички инструмент), он обелодањује постојање тих обележја.

Неиспуњење и кршење обавеза

- 18 За *обавезе по основу кредита* која се признају на крају извештајног периода, ентитет обелодањује:
- (а) детаље свих неиспуњења обавеза током периода по основу главнице, камате, отплатног фонда, или услова обавеза које се евидентирају по основу кредита;
  - (б) књиговодствену вредност обавеза које се евидентирају по основу кредита које нису извршене на крају извештајног периода; и
  - (ц) да ли је неиспуњена обавеза испуњена, или да ли су поново договорени услови отплате кредита, пре него што је одобрено издавање финансијских извештаја.
- 19 Ако је, током периода, било кршења услова уговора о кредиту осим оних описаних у параграфу 18, ентитет обелодањује исте информације као и оне које се захтевају у параграфу 18 ако су та кршења дозволила даваоцу кредита да захтева убрзану отплату (осим ако су кршења отклоњена, или су поново договорени услови отплате кредита, на дан или пре краја извештајног периода).

Извештај о укупном резултату

Ставке прихода, расхода, добитака или губитака

- 20 Ентитет обелодањује следеће ставке прихода, расхода, добитака или губитака било као ставке у извештају о укупном резултату било у напоменама:
- (а) нето добитке или нето губитке по основу:
    - (i) финансијских средстава или финансијских обавеза које се евидентирају по фер вредности кроз биланс успеха, приказујући одвојено оне нето добитке или нето губитке од финансијских средстава или финансијских обавеза означених као таквих после почетног признавања, као и оне нето добитке или нето губитке од финансијских средстава или финансијских обавеза које су класификоване као оне које се држе ради трговања у складу са IAS 39;
    - (ii) финансијских средстава расположивих за продају, приказујући одвојено износ добитка или губитка који се признаје извештају о укупном резултату током периода и износ рекласификован из капитала и признат у приход или расход за тај период;
    - (iii) инвестиција које се држе до доспећа;
    - (iv) датих кредита и потраживања; и
    - (v) финансијских обавеза одмерених према амортизованој вредности;
  - (б) укупни приход од камате и укупне трошкове од камате (израчунате коришћењем метода ефективне камате) за финансијска средства или финансијске обавезе које се не евидентирају по фер вредности кроз биланс успеха;
  - (ц) приходе и трошкове од накнада (осим износа обухваћених у обрачуну ефективне каматне стопе) који потичу од:

- (i) финансијских средстава или финансијских обавеза које се не евидентирају по фер вредности кроз биланс успеха; и
  - (ii) повереништава и других фидуцијарних активности које имају за резултат држање или инвестирање средстава у име појединаца, повереништава, пензионих планова и других институција.
- (д) приход од камате на финансијска средства којима је умањена вредност обрачуната у складу са параграфом АГ93 IAS 39; и
- (е) износ сваког губитка по основу умањења вредности за сваку групу финансијских средстава.
- 20А *[Овај параграф се односи на измене које ступају на снагу после 1. јануара 2013. године и стога није укључен у овом издању.]*

Друга обелодањивања

Рачуноводствене политике

- 21 У складу са параграфом 117 IAS 1 *Презентација финансијских извештаја* (ревидираном 2007. године), у оквиру прегледа значајних рачуноводствених политика, ентитет обелодањује, основу (или основе) за одмеравање коришћену приликом састављања финансијских извештаја и остале рачуноводствене политике које су релевантне за разумевање финансијских извештаја.

Рачуноводство хеџинга

- 22 Ентитет обелодањује засебно следеће за сваку врсту хеџинга описану у IAS 39 (то јест, хеџинг фер вредности, хеџинг токова готовине и хеџинг нето инвестиција у инострана пословања):
- (а) опис сваке врсте хеџинга;
  - (б) опис финансијских инструмената означених као хеџинг инструмената и њихове фер вредности на крају извештајног периода; и
  - (ц) природу ризика на који се хеџинг односи.
- 23 За хеџинге токова готовине, ентитет обелодањује:
- (а) периоде када се очекује да настану токови готовине и када се очекује да они утичу на добитак или губитак;
  - (б) опис сваке предвиђене трансакције за коју је раније коришћено хеџинг рачуноводство, али за коју се не очекује да ће се више дешавати;
  - (ц) износ који је признат у укупни остали резултат током тог периода;
  - (д) износ који је рекласификован из капитала у добитак или губитак за тај период, приказујући износ укључен у сваку појединачну ставку у извештају о укупном резултату; и
  - (е) износ који је уклоњен из капитала током периода и укључен у почетну набавну вредност или другу књиговодствену вредност нефинансијског средства или нефинансијске обавезе чије је стицање или настанак била веома вероватна предвиђена трансакција заштићена хеџингом.
- 24 Ентитет обелодањује засебно:
- (а) у хеџингу фер вредности, добитке или губитке:
    - (i) од инструмента хеџинга; и
    - (ii) од ставке хеџинга која се може приписати ризику који је заштићен хеџингом.
  - (б) неефективност признату у добитку или губитку која се јавља од хеџинга фер вредности.
  - (ц) неефективност која се признаје у добитку или губитку која се јавља од хеџинга нето инвестиција у инострана пословања.

Фер вредност

- 25 Осим како је изнето у параграфу 29, за сваку групу финансијских средстава и финансијских обавеза (видети параграф 6), ентитет обелодањује фер вредност те групе средстава и обавеза на начин који омогућава поређење са књиговодственом вредношћу.

- 26 Приликом обелодањивања фер вредности, ентитет групише финансијска средства и финансијске обавезе у групе, али треба да их пребија само у мери у којој су њихове књиговодствене вредности пребијене у извештају о финансијској позицији.
- 27–27Б [Брисан]
- 28 У неким случајевима ентитет не признаје добитак или губитак приликом почетног признавања финансијског средства или финансијске обавезе, зато што фер вредност није поткрепљена котираном ценом на активном тржишту за истоветно средство или обавезу (тј. инпут нивоа 1), нити је заснована на техници процене вредности која користи само уочљиве податке са тржишта (видети параграфе AG76 у IAS 39). У таквим случајевима, ентитет обелодањује по класи финансијског средства или финансијске обавезе:
- (а) своју рачуноводствену политику за признавање добитка или губитка произашлих из разлике између фер вредности приликом почетног признавања и цене трансакције, чиме се одражавају фактори (укључујући време) које би тржишни учесници узели у обзир приликом формирања цене средства или обавезе (видети параграф AG76(б) у IAS 39).
  - (б) укупну разлику која тек треба да се призна у добитке или губитке на почетку и на крају периода и усклађивање промена у билансу ове разлике.
  - (ц) зашто је ентитет закључио да цена трансакције није најбољи доказ фер вредности, укључујући и опис доказа којима се поткрепљује фер вредност.
- 29 Обелодањивања фер вредности се не захтевају:
- (а) када је књиговодствена вредност разумна апроксимација фер вредности, на пример, за финансијске инструменте као што су краткорочна потраживања од купаца и обавезе према добављачима;
  - (б) за инвестиције у инструменте капитала који немају котирану цену на активном тржишту за истоветни инструмент (тј. улазни податак нивоа 1), или деривате повезане са таквим инструментима капитала, који се одмеравају по набавној вредности у складу са IAS 39 зато што њихова фер вредност не може поуздано да се одмери на други начин; или
  - (ц) за уговор који садржи обележје дискреционог учешћа (као што је описано у IFRS 4) ако се фер вредност тог обележја не може поуздано одмерити.
- 30 У случајевима описаним у параграфу 29(б) и (ц), ентитет обелодањује информације које помажу корисницима финансијских извештаја да направе сопствене процене о обиму могућих разлика између књиговодствене вредности тих финансијских средстава или финансијских обавеза и њихових фер вредности, укључујући:
- (а) чињеницу да информација о фер вредности није обелодањена за ове инструменте зато што се њихова фер вредност не може поуздано одмерити;
  - (б) опис финансијских инструмената, њихову књиговодствену вредност и објашњење зашто се фер вредност не може поуздано одмерити;
  - (ц) информације о тржишту за те инструменте;
  - (д) информације о томе да ли и како ентитет намерава да отуђи финансијске инструменте; и
  - (е) ако се финансијски инструменти чија се фер вредност није могла претходно поуздано одмерити не признају, ту чињеницу, њихову књиговодствену вредност у време престанка признавања и износ добитка или губитка који је признат.

Природа и степен ризика који потичу од финансијских инструмената

- 31 Ентитет обелодањује информације које омогућавају корисницима његових финансијских извештаја да процене природу и степен ризика који потичу од финансијских инструмената којима је ентитет изложен на крају извештајног периода.
- 32 Обелодањивања која се захтевају у параграфима 33–42 се фокусирају на ризике који потичу од финансијских инструмената и на то како се њима управља. Ови ризици обично обухватају, али нису ограничени на, кредитни ризик, *ризик ликвидности* и тржишни ризик.
- 32А Обезбеђивање квалитативних обелодањивања у оквиру квантитативних обелодањивања омогућује корисницима да повежу истородна обелодањивања и да тако формирају општу слику о природи и обиму ризика који проистичу из финансијских инструмената. Међусобни однос између квалитативних и квантитативних обелодањивања доприноси обелодањивању информација на начин који боље омогућава корисницима да процене изложеност ентитета ризицима.

Квалитативна обелодањивања

- 33 За сваку врсту ризика који потиче од финансијских инструмената, ентитет обелодањује:
- (а) изложеност ризику и како он настаје;
  - (б) своје циљеве, политике и процесе за управљање ризиком и методе коришћене за одмеравање тог ризика; и
  - (ц) све промене под (а) и (б) из претходног периода.

Квантитативна обелодањивања

- 34 За сваку врсту ризика који потиче од финансијских инструмената, ентитет обелодањује:
- (а) кратки преглед квантитативних података о изложености ризику на крају извештајног периода. Ово обелодањивање се заснива на информацијама које су дате интерно кључном руководству ентитета (како је дефинисано у IAS 24 *Обелодањивања повезаних страна*), на пример управном одбору ентитета или генералном директору;
  - (б) обелодањивања која захтевају параграфи 36–42, у мери у којој она нису дата под (а).
  - (ц) концентрације ризика уколико оне нису очигледне из обелодањивања датих под (а) и (б).
- 35 Ако квантитативни подаци обелодањени на крају извештајног периода не представљају верно изложеност ентитета ризику током периода, ентитет пружа више информација које су репрезентативне.

Кредитни ризик

- 36 Ентитет обелодањује према врсти финансијског инструмента:
- (а) износ који најбоље представља његову максималну изложеност кредитном ризику на крају извештајног периода без узимања у обзир било ког колатерала који се поседује или другог повећања кредитног бонитета (на пример, споразуми о поравнању који се не квалификују за пребијање у складу са IAS 32); ово обелодањивање није обавезно за финансијске инструменте чија књиговодствена вредност најбоље приказује максималну изложеност кредитном ризику.
  - (б) опис колатерала који се поседује као обезбеђење и других врста кредитне заштите, и њихових финансијских ефеката (нпр. квантификовање обима у коме колатерал или друга кредитна заштита ублажавају кредитни ризик) везано за износ који најбоље приказује максималну изложеност кредитном ризику (било да је то обелодањено под (а) или представљено у књиговодственој вредности финансијског инструмента).
  - (ц) информације о кредитном квалитету финансијских средстава којима нити је *прекорачен рок доспећа* нити им је умањена вредност.
  - (д) [брисан]

Финансијска средства којима је или прекорачен рок доспећа или им је умањена вредност

- 37 Ентитет обелодањује према класи финансијског средства:
- (а) анализу старости финансијских средстава којима је прекорачен рок доспећа на крају извештајног периода, али којима није умањена вредност; и
  - (б) анализу финансијских средстава за која је појединачно утврђено да им је умањена вредност на крају извештајног периода, укључујући и факторе које је ентитет разматрао приликом одређивања да је њима умањена вредност.
  - (ц) [брисан]

Колатерал и друга прибављена повећања кредитног бонитета

- 38 Када ентитет прибави финансијска или нефинансијска средства током периода узимајући колатерал који држи као обезбеђење или се позива на друга повећања кредитног бонитета (на пример, гаранције), а таква средства задовољавају критеријуме признавања из других IFRS, ентитет обелодањује за таква средства која се држе на датум извештавања:

- (a) природу и књиговдствену вредност средстава; и
- (б) када се средства не могу одмах конвертовати у готовину, своје политике за отуђење таквих средстава или за њихово коришћење у својим пословањима.

Ризик ликвидности

- 39 Ентитет обелодањује:
- (a) анализу доспећа за недериватне финансијске обавезе (укључујући и издате уговоре о финансијској гаранцији) која приказује преостала уговорна доспећа;
  - (б) анализу доспећа за дериватне финансијске обавезе. Анализа доспећа укључује преостала уговорна доспећа за оне дериватне финансијске обавезе за које су уговорна доспећа кључна за разумевање временске динамике токова готовине (видети параграф Б11Б).
  - (ц) опис како управља ризиком ликвидности својственим за (a).

Тржишни ризик

Анализа осетљивости

- 40 Осим ако ентитет није усклађен са параграфом 41, он обелодањује:
- (a) анализу осетљивости за сваку врсту тржишног ризика коме је ентитет изложен на крају извештајног периода, приказујући како би на добитке или губитке утицале промене релевантне варијабле ризика које су могуће на тај датум;
  - (б) методе и претпоставке коришћене приликом припреме анализе осетљивости; и
  - (ц) промене из претходног периода у коришћеним методима и претпоставкама, као и разлоге таквих промена.
- 41 Ако ентитет припрема анализу осетљивости, као што је одређивање максималног потенцијалног ризика, која одражава међусобну зависност између променљивих ризика (на пример, каматних стопа и девизних курсева) и ако је користи за управљање финансијским ризицима, он може да користи ту анализу осетљивости уместо анализе наведене у параграфу 40. Ентитет такође обелодањује:
- (a) објашњење метода коришћеног у припреми такве анализе осетљивости, као и главне параметре и претпоставке које леже у основи обезбеђених података; и
  - (б) објашњење циља коришћеног метода и ограничења која могу имати за резултат да информације не одражавају у потпуности фер вредност средстава и обавеза о којима је реч.

Друга обелодањивања тржишног ризика

- 42 Када анализе осетљивости обелодањене у складу са параграфом 40 или 41 не представљају верно ризик својствен финансијском инструменту (на пример, зато што изложеност на крају године не одражава изложеност током године), ентитет обелодањује ту чињеницу и разлог због ког сматра да анализе осетљивости нису репрезентативне.

Преноси финансијских средстава

- 42А Захтеви за обелодањивањем у параграфима 42Б–42Х који се односе на преносе финансијских средстава допуњују остале захтеве за обелодањивањем у овом IFRS. Ентитет презентује обелодањивања захтевана у параграфима 42Б–42Х у једној напомени у својим финансијским извештајима. Ентитет пружа захтевана обелодањивања за све преносе финансијских средстава за која није дошло до престанка признавања, и настављања повезаности са пренетим средствима која постоје на датум извештавања, без обзира на то кад се десила повезана трансакција преноса. За сврхе примене захтева за обелодањивањем у тим параграфима, ентитет врши пренос финансијског средства (пренето финансијско средство) у целости или у делу ако, и само ако, он или:
- (a) преноси уговорна права на примање токова готовине од тог финансијског средства; или
  - (б) задржава уговорна права на примање токова готовине од тог финансијског средства, али преузима уговорну обавезу да исплаћује токове готовине једном или више прималаца у аранжману.

- 42B Ентитет обелодањује информације које омогућавају корисницима његових финансијских извештаја:
- (а) да разумеју однос између пренетих финансијских средстава чији престанак признавања није потпун и повезане обавезе; и
  - (б) да процене природу и ризике повезане са настављањем ентитета у финансијским средствима која су предмет престанка признавања.
- 42Ц За сврхе примене захтева за обелодањивањем из параграфима 42Е–42Х, ентитет има настављање учешћа у пренетом финансијском средству ако, у склопу тог преноса, ентитет задржава било који део уговорних права или обавеза својствених пренетом финансијском средству или стиче било која нова уговорна права или обавезе које се односе на преносе финансијског средства. За сврхе примене захтева за обелодањивањем у параграфима 42Е–42Х, следеће не представља настављање учешћа:
- (а) уобичајене изјаве и гаранције које се односе на преносе који су предмет преварних радњи и концепата разумности, поштене намере и добре пословне праксе који би могли да пониште пренос као резултат правне мере;
  - (б) форвард уговори, уговори о опцијама и други уговори за поновно стицање пренетог финансијског средства, за које је уговорена цена (или цена извршења) фер вредност пренетог финансијског средства; или
  - (ц) споразум према коме ентитет задржава уговорна права да добија токове готовине од финансијског средства, али преузима уговорну обавезу да плаћа токове готовине једном или више ентитета, где су услови из параграфа 3.2.5(а)–(ц) у IFRS 9 испуњени.

Пренета финансијска средства која нису предмет потпуног престанка признавања

- 42Д Ентитет може да изврши пренос финансијских средстава на такав начин да се део или сва финансијска средства не квалификују за престанак признавања. Да би се испунили циљеви утврђени параграфом 42Б(а), ентитет обелодањује на сваки датум извештавања, за сваку класу пренетих финансијских средстава која нису предмет потпуног престанка признавања:
- (а) природу пренетих средстава.
  - (б) природу ризика и користи по основу власништва којима је ентитет изложен.
  - (ц) опис природе односа између пренетих средстава и повезаних обавеза, укључујући ограничења за располагање пренетим средствима од стране извештајног ентитета која проистичу из самог преноса.
  - (д) када друга уговорна страна (друге уговорне стране) за повезане обавезе има (имају) само право накнаде од пренетих средстава, табелу која приказује фер вредности пренетих средстава, фер вредности повезаних обавеза и нето позицију (разлика између фер вредности пренетих средстава и повезаних обавеза).
  - (е) када ентитет наставља да признаје пренета средства у целости, књиговодствене вредности пренетих средстава и повезаних обавеза.
  - (ф) када ентитет наставља да признаје средства до нивоа до кога је настављено његово учешће (видети параграфе 3.2.6(ц)(ii) у 3.2.16 у IFRS 9), укупну књиговодствену вредност првобитних средстава пре преноса, књиговодствену вредност средстава које ентитет наставља да признаје, и књиговодствену вредност повезаних обавеза.

Пренета финансијска средства која су предмет потпуног престанка признавања

- 42Е Да би се испунили циљеви из параграфа 42Б(б), када ентитете престане да признаје пренета финансијска средства у потпуности (видети параграфе 3.2.6(а) и (ц)(i) у IFRS 9), али настави да са њима има учешће, ентитет обелодањује, као минимум, за сваку врсту настављања учешћа на датум извештавања:
- (а) књиговодствену вредност средстава и обавеза који су признати у извештају о финансијској позицији ентитета и који представљају настављање његовог учешћа у финансијским средствима која је он престао да признаје, као и билансне ставке у којима су књиговодствене вредности тих средстава и обавеза признате.
  - (б) фер вредност средстава и обавеза која представља настављање учешћа ентитета у финансијским средствима која је он престао да признаје.

- (ц) износ који представља максималну изложеност ентитета губицима од свог настављања учешћа у финансијским средствима која је престао да признаје, као и информације о начину на који је утврђена максимална изложеност губитку.
  - (д) недисконтоване одливе готовине који би могли или ће бити потребни за поновну куповину финансијских средстава које је ентитет престао да признаје (нпр. извршна цена у уговору о опцији) или друге износе који се плаћају ентитету на који је средство пренето везано за пренета средства. Ако је одлив готовине варијабилан, онда се обелодањује износ који је заснован на условима важећим на сваки датум извештавања.
  - (е) анализу доспећа недисконтованих одлива готовине који би могли или ће бити потребни за поновну куповину финансијских средстава које је ентитет престао да признаје или других износа који се плаћају ентитету на који је средство пренето везано за пренета средства, са приказаним преосталим периодом до уговором дефинисаних доспећа везаних са ентитетовим настављањем учешћа.
  - (ф) квалитативне информације које објашњавају и поткрепљују квантитативна обелодањивања захтевана под (а)–(е).
- 42Ф Ентитет може збирно да прикаже информације захтеване у параграфу 42Е везано за појединачно средство, ако ентитет има више од једне врсте настављања учешћа у финансијском средству које је престао да признаје, и да га прикаже под само једном врстом настављања учешћа.
- 42Г Поред тога, ентитет обелодањује за сваку врсту настављања учешћа:
- (а) добитак или губитак који се признаје на датум преноса средстава.
  - (б) признате приходе и расходе, како у извештајном периоду тако и кумулативно, по основу настављања учешћа ентитета у финансијским средствима које је ентитет престао да признаје (нпр. промене фер вредности дериватних инструмената).
  - (ц) ако укупан износ прилива од активности преноса (који се квалификује за престанак признавања) у току извештајног периода није равномерно расподељен током извештајног периода (нпр. ако се значајан део укупног износа активности преноса одвија у последњим данима извештајног периода):
    - (i) када је дошло до највеће активности преноса у току извештајног периода (нпр. последњих пет дана пред крај извештајног периода),
    - (ii) износ (нпр. повезани добици или губици) признат од активности преноса у том делу извештајног периода, и
    - (iii) укупан износ прилива од активности преноса у том делу извештајног периода.
- Ентитет приказује ове информације за сваки период за који се презентује извештај о укупном резултату.

Допунске информације

- 42Х Ентитет обелодањује све допунске информације за које сматра да су потребне да би се испунили циљеви обелодањивања из параграфа 42Б.

Датум ступања на снагу и прелазне одредбе

- 43 Ентитет примењује овај IFRS за годишње периоде који почињу 1. јануара 2007. године или касније. Ранија примена се подстиче. Ако ентитет примењује овај IFRS за ранији период, обелодањује ту чињеницу.
- 44 Ако ентитет примењује овај IFRS за годишње периоде који почињу пре 1. јануара 2006. године, он не мора да презентује упоредне информације за обелодањивања која захтевају параграфи 31–42 о природи и степену ризика који потичу од финансијских инструмената.
- 44А Објављивањем IAS 1 (ревидираног 2007. године) измењена је терминологија у свим IFRS. Поред тога, њиме су измењени параграфи 20, 21, 23(ц) и (д) и Б5 Прилога Б. Ентитет примењује ове измене за годишње период који почињу 1. јануара 2009. године или касније. Ако ентитет буде примењивао IAS 1 (ревидиран 2007. године) за неки ранији период, примењиваће и измене за тај ранији период.
- 44Б У IFRS 3 (ревидираном 2008. године) је избрисан параграф 3(ц). Ентитет примењује те измене за годишње периоде који почињу 1. јула 2009. године или касније. Ако ентитет буде примењивао IFRS 3 (ревидиран 2008. године) за неки ранији период, примењиваће и измену за тај ранији период. Међутим, измена се не примењује на потенцијалну накнаду која проистиче из пословне комбинације за коју датум

стицања претходи примени IFRS 3 (ревидиран 2008. године). Уместо тога, ентитет рачуноводствено обухвата такву накнаду у складу са параграфима 65А–65Е у IFRS 3 (ревидиран 2010. године).

44Ц Ентитет примењује измене дате у параграфу 3 за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године или касније. Уколико ентитет примењује *Инструменти са правом поновне продаје емитенту и обавезе настали током ликвидације* (измене IAS 32 и IAS 1), објављене у фебруару 2008. године, за ранији период, треба да примени и измене параграфа 3 за тај ранији период.

44Д Параграф 3(а) је измењен у оквиру *Побољшања IFRS* објављена у мају 2008. године. Ентитет примењује ове измене за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године или касније. Ранија примена је дозвољена. Уколико ентитет примењује измене за ранији период обелодањује ту чињеницу и за тај ранији период примењује и измене параграфа 1 стандарда IAS 28, параграфа 1 стандарда IAS 31 и параграфа 4 стандарда IAS 32, објављене у мају 2008. године. Ентитету је дозвољено да измене примени проспективно.

44Е–44Ф [Брисан]

44Г Објављивањем *Побољшања обелодањивања о финансијским инструментима* (Измене IFRS 7) у марту 2009. године, измењени су параграфи 27, 39 и Б11 и додати параграфи 27А, 27Б, Б10А и Б11А–Б11Ф. Ентитет примењује те измене за годишње периоде који почињу 1. јануара 2009. године или касније. Ентитет није обавезан да обезбеди обелодањивања захтевана изменама за:

- (а) било који годишњи период или међупериод, укључујући и извештај о финансијској позицији, презентован у оквиру годишњег упоредног периода који се завршава пре 31. децембра 2009. године, или
- (б) било који извештај о финансијској позицији на датум најранијег упоредног периода за датум који почиње пре 31. децембра 2009. године.

Ранија примена је дозвољена. Уколико ентитет примењује измене за ранији период обелодањује ту чињеницу.¹

44Х–44Ј [Ови параграфи се односи на измене које ступају на снагу после 1. јануара 2013. године и стога нису укључени у овом издању.]

44К Параграф 44Б је измењен у оквиру *Побољшања IFRS* објављених у мају 2010. године. Ентитет примењује те измене за годишње периоде који почињу 1. јула 2010. године или касније. Ранија примена је дозвољена.

44Л Додат је параграф 32А и параграфи 34 и 36–38 су измењени у оквиру *Побољшања IFRS*, објављених у мају 2010. године. Ентитет примењује те измене за годишње периоде који почињу 1. јануара 2011. године или касније. Ранија примена је дозвољена. Уколико ентитет примењује измене за ранији период обелодањује ту чињеницу.

44М Објављивањем *Обелодањивања—Преноси финансијских средстава* (Измене IFRS 7), у октобру 2010. године, обрисан је параграф 13 и додати су параграфи 42А–42Х и Б29–Б39. Ентитет примењује те измене за годишње периоде који почињу 1. јула 2011. године или касније. Ранија примена је дозвољена. Уколико ентитет примењује измене за ранији период обелодањује ту чињеницу. Ентитет није обавезан да обезбеди обелодањивања захтевана тим изменама за презентоване периоде који почињу пре датума почетне примене тих измена.

44Н [Овај параграф се односи на измене које ступају на снагу после 1. јануара 2013. године и стога није укључен у овом издању.]

44О Објављивањем IFRS 10 и IFRS 11 *Заједнички аранжмани*, у мају 2011. године, измењен је параграф 3. Ентитет примењује ту измену када примењује IFRS 10 и IFRS 11.

44П Објављивањем IFRS 13 у мају 2011. године измењени су параграфи 3, 28 и 29 и Прилог А, а обрисани су параграфи 27–27Б. Ентитет примењује те измене када примењује IFRS 13.

44Љ Објављивањем *Презентације ставки у укупном осталом резултату* (измене IAS 1), у јуну 2011. године, измењен је параграф 27В. Ентитет примењује те измене у примени IAS 1 са изменама из јуна 2011. године.

44Р Објављивањем *Обелодањивања—Пребијања финансијских средстава и финансијских обавеза* (Измене IAS 7), у децембру 2011. године, додати су параграфи 13А–13Ф и Б40–Б53. Ентитет примењује ове измене за годишње периоде који почињу 1. јануара 2013. године или касније, као и у међупериодима у

¹ Објављивањем *Ограниченог изузећа за упоредна обелодањивања из IFRS 7 за ентитете који примењују IFRS први пут* (Измене IFRS 1) у јануару 2010. године, измењен је параграф 44Г. Одбор је изменио параграф 44Г у циљу појашњења својих закључака и планираног преласка за *Побољшања обелодањивања о финансијским инструментима* (Измене IFRS 7).

оквиру тих годишњих периода. Ентитет обезбеђује ретроспективно обелодањивања захтевана овим изменама.

Повлачење IAS 30

- 45 Овај IFRS замењује IAS 30 *Обелодањивања у финансијским извештајима банака и сличних финансијских институција*.

Прилог А Дефиниције

Овај прилог је саставни део овог IFRS.

- кредитни ризик** Ризик да ће једна страна у финансијском инструменту неиспуњењем своје обавезе проузроковати финансијски губитак друге стране.
- валутни ризик** Ризик од флукутирања фер вредности или будућих токова готовине финансијског инструмента услед промене девизног курса.
- ризик од каматне стопе** Ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукутирати услед промена тржишних каматних стопа.
- ризик ликвидности** Ризик да ентитет може да има тешкоће у испуњењу обавеза повезаних са финансијским обавезама које се измирују у готовини или давањем другог финансијског средства.
- обавезе по основу кредита** Обавезе по кредитима су финансијске обавезе, осим краткорочних обавеза према добављачима, које имају уобичајене кредитне услове.
- тржишни ризик** Ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукутирати услед промена тржишних цена. Тржишни ризик се састоји од три врсте ризика: **валутног ризика, ризика каматне стопе и других ризика од промене цене.**
- други ризик од промене цене** Ризик да ће фер вредност или будући токови готовине финансијског инструмента флукутирати због промена тржишних цена (које нису оне које настају од **ризика каматне стопе** или валутног **ризика**), било да су те промене проузроковане факторима специфичним за појединачни финансијски инструмент или његовог емитента, или да фактори утичу на све сличне финансијске инструменте којима се тргује на тржишту.
- коме је истекло доспеће** Финансијском средству је истекло доспеће када супротна страна не изврши плаћање када је оно доспело према уговору.

Следећи термини су дефинисани у параграфу 11 IAS 32 или параграфу 9 IAS 39 и користе се у овом IFRS са значењем одређеним у IAS 32 и IAS 39.

- амортизована вредност финансијског средства или финансијске обавезе
- финансијска средства расположива за продају
- престанак признавања
- дериват
- метод ефективне камате
- инструмент капитала
- фер вредност
- финансијско средство
- финансијско средство или финансијска обавеза по фер вредности кроз биланс успеха
- финансијско средство или финансијска обавеза који се држе ради трговања
- уговор о финансијској гаранцији
- финансијски инструмент
- финансијска обавеза
- предвиђена трансакција
- инструмент хеџинга
- инвестиције који се држе до доспећа
- кредити и потраживања

- редован начин куповине или продаје

Прилог Б

Упутство за примену

Овај прилог је саставни део овог IFRS.

Групе финансијских средстава и степен обелодањивања (параграф 6)

- Б1 Параграф 6 захтева од ентитета да групише финансијске инструменте у групе које одговарају природи информација које се обелодањују узимајући у обзир карактеристике тих финансијских инструмената. Групе описане у параграфу 6 одређује ентитет и оне се, на тај начин, разликују од категорија финансијских инструмената наведених у IAS 39 (који одређује како се финансијски инструменти одмеравају и које промене фер вредности се признају).
- Б2 Приликом одређивања групе финансијског инструмента, ентитет, као минимум:
- прави разлику између инструмената који се одмеравају према амортизованој вредности и оних који се одмеравају по фер вредности.
  - третира као посебну групу или групе оне финансијске инструменте који су ван делокруга овог IFRS.
- Б3 Ентитет одлучује, у светлу правих околности, колико детаља обезбеђује да би задовољио захтеве овог IFRS, у којој мери истиче различите аспекте захтева и како збирно приказује информације да би представио целокупну слику без спајања информација са различитим карактеристикама. Неопходно је пронаћи равнотежу између тога да се финансијски извештаји оптерете са превише детаља који неће помоћи корисницима финансијских извештаја и који ће сакрити важне информације (као последица превише сакупљених детаља). На пример, ентитет не треба да прикрије важну информацију тиме што ће је укључити међу велики број безначајних детаља. Слично, ентитет не обелодањује информације чији је степен агрегирања такав да прикрива важне разлике између појединачних трансакција и ризика у вези са њима.

Значај финансијских инструмената за финансијску позицију и перформансе

- Б4 Ако ентитет означи финансијску обавезу по фер вредности кроз биланс успеха, параграф 10(а) захтева да ентитет обелодани износ промене фер вредности финансијске обавезе која се може приписати променама кредитног ризика обавезе. Параграф 10(а)(i) дозвољава ентитету да утврђује овај износ као износ промене фер вредности обавезе који се не може приписати променама тржишних услова који условљавају тржишни ризик. Ако су једине релевантне промене у тржишним условима за обавезу промене посматране референтне каматне стопе, овај износ се може проценивати на следећи начин:
- Прво, ентитет израчунава интерну стопу повраћаја обавезе на почетку периода користећи референтну тржишну цену обавезе и уговорне токове готовине обавезе на почетку периода. Од ове стопе повраћаја одузима се референтна (основна) каматна стопа на почетку периода, да би се добила компонента интерне стопе повраћаја специфична за инструмент.
  - Следеће, ентитет израчунава садашњу вредност токова готовине у вези са обавезом користећи уговорне токове готовине обавезе на крају периода и дисконтну стопу једнаку збиру (i) референтне основне каматне стопе на крају периода и (ii) компоненте интерне стопе повраћаја специфичне за инструмент утврђене под (а).
  - Разлика између референтне тржишне цене обавезе на крају периода и износа утврђеног под (б) је промена фер вредности која се не може приписати променама референтне основне каматне стопе. Ово је износ који треба да се обелодани.

У овом примеру се претпоставља да промене фер вредности које настају услед фактора који нису промене кредитног ризика инструмента или да промене каматних стопа нису значајне. Ако

инструмент из примера садржи уграђени дериват, промена фер вредности уграђеног деривата се искључује из утврђивања износа који треба да се обелодани у складу са параграфом 10(а).

Друга обелодањивања – рачуноводствене политике (параграф 21)

Б5 У параграфу 21 се захтева обелодањивање основе (или основа) за одмеравање коришћене приликом састављања финансијских извештаја и других рачуноводствених политика које су коришћене и које су релевантне за разумевање финансијских извештаја. За финансијске инструменте, такво обелодањивање може да обухвати:

- (а) за финансијска средства или финансијске обавезе означене по фер вредности кроз биланс успеха:
  - (i) природу финансијских средстава или финансијских обавеза које је ентитет означио по фер вредности кроз биланс успеха;
  - (ii) критеријуме за такво означавање финансијских средстава или финансијских обавеза после почетног признавања; и
  - (iii) како је ентитет задовољио услове из параграфа 9, 11А или 12 IAS 39 за такво означавање. За инструменте означене у складу са параграфом (б)(i) дефиниције финансијског средства или финансијске обавезе као по фер вредности кроз биланс успеха у IAS 39, да обелодањивање обухвата наративни опис околности које леже у основи недоследности у погледу одмеравања или признавања која би се иначе јавила. За инструменте означене у складу са параграфом (б)(ii) дефиниције финансијског средства или финансијске обавезе по фер вредности кроз биланс успеха у IAS 39, то обелодањивање обухвата наративни опис како је означавање по фер вредности кроз биланс успеха доследна документованом управљању ризиком или инвестиционом стратегијом ентитета.
- (б) критеријуме за означавање финансијских средстава као оних која су расположива за продају.
- (ц) да ли се редовне куповине и продаје финансијских средстава обрачунавају на датум трансакције или на датум измирења (видети параграф 38 IAS 39).
- (д) када се рачун резервисања користи за смањење књиговодствене вредности финансијских средстава поводом умањења вредности по основу губитака повезаних са кредитима:
  - (i) критеријуме за одређивање када се књиговодствена вредност по основу умањења вредности финансијских средстава директно смањује (или, у случају поништења отписа, директно повећава) и када се користи рачун резервисања; и
  - (ii) критеријуме за отписивање износа којима се терети рачун резервисања и према књиговодственој вредности финансијских средстава умањене вредности (видети параграф 16).
- (е) како се одређују нето добици или губици од сваке категорије финансијских инструмената (видети параграф 20(а)), на пример, да ли нето добици или нето губици од ставки по фер вредности кроз биланс успеха обухватају приходе од камата или дивиденди.
- (ф) критеријуме које ентитет користи за утврђивање постојања објективних доказа да се догодио губитак због умањења вредности (видети параграф 20(е)).
- (г) када су поново утврђени услови финансијских средстава којима би иначе био прекорачен рок доспећа или би им била умањена вредност, рачуноводствену политику за финансијска средства која су предмет поновног утврђивања услова (видети параграф 36(д)).

Параграф 122 IAS 1 (ревидираног 2007. године) такође захтева од ентитета да обелодани, у кратком приказу значајних рачуноводствених политика или у другим напоменама, објашњења, осим оних која обухватају процене, руководства током процеса примене рачуноводствених политика ентитета, као и оних расуђивања која су имала најзначајнији утицај на износе признате у финансијским извештајима.

Природа и степен ризика који потиче од финансијских инструмената (параграфи од 31 до 42)

- Б6 Обелодањивања која се захтевају у параграфима 31–42 се дају или у финансијским извештајима или су садржана у упућивањима финансијских извештаја на друге појмове у другом извештају, као што је извештај руководства или извештај о ризику, који је доступан корисницима финансијских извештаја под истим условима и у исто време као и финансијски извештаји. Без информација садржаних у упућивању на други извештај, финансијски извештаји би били непотпуни.

Квантитативна обелодањивања (параграф 34)

- Б7 У параграфу 34(а) се захтева обелодањивање кратког приказа квантитативних података о изложености ризицима одређеног ентитета на основу информација које су дате интерно кључном руководству ентитета. Када ентитет користи неколико метода за управљање изложеношћу ризику, тај ентитет обелодањује информацију користећи метод или методе који дају најрелевантније и најпоузданије информације. У IAS 8 *Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке* се разматрају релевантност и поузданост.
- Б8 У параграфу 34(ц) се захтевају обелодањивања о концентрацијама ризика. Концентрације ризика се јављају због финансијских инструмената који имају сличне карактеристике и на које слично утичу промене економских и других услова. Утврђивање концентрација ризика захтева да се приликом расуђивања узимају у обзир околности у ентитету. Обелодањивања о концентрацијама ризика обухватају:
- (а) опис тога како руководство одређује концентрације;
  - (б) опис заједничких карактеристика које утврђују сваку концентрацију (на пример, супротне стране, географска област, валута или тржиште); и
  - (ц) износ изложености ризику у вези са свим финансијским инструментима којима је заједничка та карактеристика.

Максимална изложеност кредитном ризику (параграф 36(а))

- Б9 У параграфу 36(а) се захтева обелодањивање износа који најбоље представља максималну изложеност ентитета кредитном ризику. За финансијско средство, ово је обично бруто књиговодствена вредност, нето од:
- (а) свих пребијених износа у складу са IAS 32; и
  - (б) свих губитака због умањења вредности признатих у складу са IAS 39.
- Б10 Активности које узрокују кредитни ризик и са њима у вези максимална изложеност кредитном ризику обухватају, али нису ограничене на:
- (а) гарантовање кредита и потраживања клијентима и пласирање депозита у другим ентитетима. У овим случајевима, максимална изложеност кредитном ризику је књиговодствена вредност финансијских средстава са њима у вези.
  - (б) склапање дериватних уговора, на пример девизних уговора, свопова каматних стопа и кредитних деривата. Када се резултујуће средство одмерава по фер вредности, максимална изложеност кредитном ризику на крају извештајног периода ће бити једнака књиговодственој вредности.
  - (ц) јемство финансијских гаранција. У овом случају, максимална изложеност кредитном ризику је максималан износ који би ентитет могао да плати ако се гаранција активира, а који би могао да буде значајно виши од износа признатог као обавеза.
  - (д) стварање сагласности за одобравање кредита по наведеној стопи која је неопозива током трајања олакшице или је опозива само као одговор на материјално значајну штетну промену. Ако емитент не може да измири обавезу по кредиту нето у готовини или другом финансијском инструменту, максимална кредитна изложеност је пун износ обавезе. Ово је зато што је неизвесно да ли износ било ког неповученог дела може да се повуче у будућности. Ово може бити значајно више од износа признатог као обавеза.

Квантитативна обелодањивања за ризик ликвидности (параграфи 34(а) и 39(а) и (б))

- Б10А У складу са параграфом 34(а) ентитет обелодањује сажете квантитативне податке о својој изложености ризику ликвидности на основу информација интерно достављеним кључном руководству. Ентитет објашњава како су ти подаци утврђени. У случају да одлив готовине (или другог финансијског средства) који је укључен у те податке може или:
- (а) да се догоди значајно раније него што то указују подаци, или
  - (б) би могао да буде у значајно другачијем износу од оног на који указују подаци (нпр. за дериват који је приказан у подацима по нето основи измирења, али за који друга уговорна страна има опцију да захтева измирење на бруто основи),
- ентитет ту чињеницу обелодањује и пружа квантитативне информације које омогућавају корисницима његових финансијских извештаја да оцене размере тог ризика, сем када су те информације укључене у анализе уговорних доспећа из параграфа 39(а) или (б).
- Б11 Приликом припреме анализе доспећа које захтева параграф 39(а) и (б), ентитет користи расуђивање ради одређивања одговарајућег броја временских ограничења. На пример, ентитет би могао да одреди да су следећа временска ограничења одговарајућа:
- (а) краће од једног месеца;
  - (б) касније од једног месеца и не касније од три месеца;
  - (ц) касније од три месеца и не касније од једне године; и
  - (д) дуже од једне године, краће од пет година.
- Б11А При испуњавању захтева из параграфа 39(а) и (б), ентитет не одваја уграђен дериват од хибридног (комбинованог) финансијског инструмента. За такав инструмент ентитет примењује параграф 39(а).
- Б11Б Параграф 39(а) захтева да ентитет обелодани квантитативну анализу доспећа за дериватне финансијске обавезе која приказује преостала уговорна доспећа, ако су уговорна доспећа од суштинског значаја за разумевање временске динамике токова готовине. На пример, то је случај за:
- (а) каматне свопове са преосталим периодом до доспећа од пет година код хецинга токова готовине за финансијско средство или обавезу са варијабилном стопом.
  - (б) све одобрене неискоришћене кредите.
- Б11Ц Параграф 39(а) и (б) захтева да ентитет обелодани квантитативну анализу доспећа за финансијске обавезе која приказује преостала уговорна доспећа за неке финансијске обавезе. У овом обелодањивању:
- (а) када супротна страна може да одабере када да исплати износ, обавеза се додељује најранијем датуму када се од ентитета може тражити да га плати. На пример, финансијске обавезе за које се може тражити од ентитета да их исплати по виђењу (на пример, депозит по виђењу) се укључују у најранији временски распон.
  - (б) када је ентитет ангажован да обезбеди доступне износе у ратама, свака рата се распоређује на најранији период у ком се може захтевати од ентитета да изврши плаћање. На пример, неповучена обавеза по кредиту се укључује у временски распон у ком је најранији датум када се обавеза може подићи.
  - (ц) за уговоре о издатим финансијским гаранцијама, максимални износ гаранције се додељује најранијем периоду у коме гаранција може бити активирана.
- Б11Д Уговорни износи који се обелодањују у анализи доспећа, у складу са захтевима из параграфа 39(а) и (б), су уговорно дисконттовани токови готовине, на пример:
- (а) бруто обавезе по основу финансијског лизинга (пре одузимања финансијских оптерећења);
  - (б) цене одређене у форвард уговорима за куповину финансијских средстава за готовину;
  - (ц) нето износи свопова каматних стопа са флотирајућим плаћањем и фиксним примањем који се замењују за нето токове готовине;
  - (д) уговорни износи који треба да се размене у дериватном финансијском инструменту (на пример, своп валута) за које су размењени бруто токови готовине; и
  - (е) бруто вредност одобрених неискоришћених кредита.

Такви недисконтовани токови готовине се разликују од износа укључених у извештај о финансијској позицији зато што се износ у том извештају заснива на дисконтованим токовима готовине. Када износ који треба да се плати није фиксан, износ који се обелодањује треба да се одреди према условима који постоје на крају извештајног периода. На пример, када износ који треба да се плати варира са променама у индексу, износ који се обелодањује може да се заснива на нивоу индекса на крају периода.

- Б11Е Параграф 39(ц) захтева да ентитет обелодани начин управљања ризиком ликвидности који је својствен ставкама обелодањеним у квантитативним обелодањивањима захтеваним у складу са параграфом 39(а) и (б). Ентитет обелодањује анализу доспећа финансијских средстава која држи за управљање ризиком ликвидности (нпр. финансијска средства која су лако утржива или од којих се очекује да генеришу приливе готовине за покривање одлива готовине за финансијске обавезе), ако су те информације потребне да омогуће корисницима његових финансијских извештаја да оцене природу и размере ризика ликвидности.
- Б11Ф Други фактори које ентитет може да узме у обзир за обелодањивања захтевана параграфом 39(ц) укључују, али нису ограничени на то да ли ентитет:
- (а) има одобрене неискоришћене зајмовне аранжмане (нпр. комерцијалне записе) или друге изворе финансирања (нпр. неискоришћене одобрене зајмове) које може да повуче за намирење потреба ликвидности;
  - (б) има депозите у централним банкама којим може да намири потребе ликвидности;
  - (ц) има диверсификоване изворе финансирања;
  - (д) има значајне концентрације ризика ликвидности било у својим средствима или у изворима финансирања;
  - (е) има установљене процесе интерне контроле и планове за управљање ризиком ликвидности у нередовним ситуацијама;
  - (ф) има инструменте који имају услове убрзане отплате (нпр. услед погоршања кредитног рејтинга ентитета).
  - (г) има инструменте који могу да захтевају полагање колатерала (нпр. позиви за доплату код деривата);
  - (х) има инструменте који дозвољавају ентитету да бира између измирења финансијске обавезе у готовини (или давањем другог финансијског средства) или предајом сопствених акција; или
  - (и) има инструменте који су предмет мастер споразума о поравнању.

Б12–Б16 [Брисан]

Тржишни ризик – анализа осетљивости (параграфи 40 и 41)

- Б17 У параграфу 40(а) се захтева анализа осетљивости за сваку врсту тржишног ризика ком је ентитет изложен. У складу са параграфом Б3, ентитет одлучује како збирно приказује информације за приказивање целокупне слике без комбиновања информација са различитим изложеностима ризицима из значајно различитих економских окружења. На пример:
- (а) ентитет које послује финансијским инструментима би могао да обелодани ову информацију засебно за финансијске инструменте који се држе ради трговања и за финансијске инструменте који се не држе ради трговања.
  - (б) ентитет не би збирно приказивао информације о својој изложености тржишним ризицима из области са хиперинфлацијом заједно са својом изложеношћу истим тржишним ризицима из области са веома ниском инфлацијом.
- Ако ентитет има изложеност само једној врсти тржишног ризика у само једном економском окружењу, он не приказује ове појединачне информације.
- Б18 У параграфу 40(а) се захтева да анализа осетљивости прикаже ефекат на добитак или губитак и капитал оправдано могућих промена релевантних варијабли ризика (на пример, преовладавајуће тржишне каматне стопе, девизни курсеви, цене капитала или цене робе). У сврху овога:
- (а) од ентитета се не захтева да одређују који би био добитак или губитак за тај период да су релевантне варијабле ризика биле другачије. Уместо тога, ентитети обелодањују ефекат на добитак или губитак и капитал на крају извештајног периода претпостављајући да се оправдано могућа промена релевантне варијабле ризика догодила на крају извештајног

периода и да је она примењивана на изложености ризику који су постојали на тај датум. На пример, ако ентитет има обавезу са флукутирајућом стопом на крају године, ентитет би обелоданило ефекат на добитак или губитак (то јест, трошкове камате) за текућу годину ако су каматне стопе варирале у оправдано могућим износивањима;

- (б) од ентитета се не захтева да обелодањују ефекат на добитак или губитак и капитал за сваку промену у оквиру оправдано разумних промена релевантне варијабле ризика. Обелодањивања о ефектима промена у границама оправдано могућег би била довољна.
- Б19 Приликом одређивања шта је оправдано могућа промена релевантне варијабле ризика, ентитет разматра:
- (а) економско окружење у ком послује. Разумно могућа промена не треба да обухвата мало вероватне сценарије или сценарије “најгорег случаја” или “стрес тестове”. Шта више, ако је стопа промене у основној варијабли ризика стабилна, ентитет не треба да мења одабрану оправдано могућу промену у варијабли ризика. На пример, претпоставимо да су каматне стопе 5% и да ентитет одреди да је флукутирање у каматним стопама од 50 основних поена оправдано могуће. Он би обелоданио ефекат на добитак или губитак и капитал кад би се каматне стопе мењале на 4,5% или 5,5%. У следећем периоду, каматне стопе су се повећале на 5,5%. Ентитет наставља да верује да се каматне стопе могу флукутирати за 50 основних поена (то јест, да је стопа промене каматних стопа стабилна). Ентитет би обелоданио ефекат на добитак или губитак и капитал кад би се каматне стопе мењале на 5% или 6%. Од ентитета се не би захтевало да поново размотри своју процену да би каматне стопе могле оправдано да флукутирају за 50 основних поена, осим ако не постоји доказ да су каматне стопе постале више нестабилне.
- (б) временски оквир током ког је вршена процена. Анализа осетљивости приказује ефекте промена које се сматрају оправдано могућим током периода док ентитет следећи пут не презентује ова обелодањивања, што је обично следећи годишњи извештајни период.
- Б20 Параграф 41 дозвољава ентитету да користи анализу осетљивости која одражава међусобне зависности између променљивих ризика, као што је методологија процене максималног потенцијалног ризика, ако користи ову анализу за управљање својом изложеношћу финансијским ризицима. Ово се примењује чак и када се помоћу такве методологије одмерава само могућност за губитак, а не одмерава се могућност за добитак. Такав ентитет би могао да се усклади са параграфом 41(а) обелодањивањем врсте модела за процену максималног потенцијалног ризика који користи (на пример, да ли се модел ослања на Монте Карло симулације), објашњења како модел функционише и главних претпоставки (на пример, период држања и степен поверења). Ентитети би такође могли да обелодане претходни период посматрања и претходна одмеравања која су се примењивала на посматрања током тог периода, објашњење како се поступа у вези са опцијама у израчунавањима, као и то које нестабилности и корелације (или, као алтернатива, које Монте Карло симулације расподеле вероватноће) се користе.
- Б21 Ентитет врши анализу осетљивости за читаво своје пословање, али може да изврши различите врсте анализе осетљивости за различите групе финансијских инструмената.

Ризик од каматне стопе

- Б22 *Ризик од каматне стопе* се јавља код каматносног финансијских инструмената признатих у извештају о финансијској позицији (на пример, кредити и потраживања и емитовани дужнички инструменти) и код неких финансијских инструмената који нису признати у извештају о финансијској позицији (на пример, неким обавезама по кредитима).

Валутни ризик

- Б23 *Валутни ризик* (или ризик од курсних промена) се јавља код финансијских инструмената који су означени у странијој валути, то јест у валути која није функционална валута у којој су они одмерени. У сврхе овог IFRS, валутни ризик се не јавља од финансијских инструмената који су немонетарне ставке или од финансијских инструмената означених у функционалној валути.
- Б24 Анализа осетљивости се обелодањује за сваку валуту којој је ентитет у значајној мери изложен.

Други ризик од промене цене

- Б25 *Други ризик од промене цене* се јавља код финансијских инструмената због промена, на пример, цена робе или цена капитала. Да би био у складу са параграфом 40, ентитет би могао да обелодани ефекат

смањења одређеног берзанског индекса, цене робе или друге променљиве ризика. На пример, ако ентитет даје гаранције резидуалне вредности које су финансијски инструменти, ентитет обелодањује повећање или смањење вредности средстава на која се та гаранција примењује.

- Б26 Два примера финансијских инструмената који узрокују ризик од цене капитала су (а) поседовање капитала у другом ентитету, и (б) инвестиције у повереништво, што заузврат нуди држање инвестиција у инструментима капитала. Други примери обухватају форвард уговоре и опције за куповину или продају одређених количина инструмената капитала и свопови који су индексирани према ценама капитала. На фер вредност таквих финансијских инструмената утичу промене тржишне цене основних инструмената капитала.
- Б27 У складу са параграфом 40(а), осетљивост добитака или губитка (која се јавља, на пример, од инструмената класификованих по фер вредности кроз биланс успеха и од умањења вредности финансијских средстава расположивих за продају) се обелодањује засебно од осетљивости капитала (која се јавља, на пример, од инструмената класификованих као расположиви за продају).
- Б28 Финансијски инструменти које ентитет класификује као инструменте капитала се не одмеравају поново. Нити ће ризик од цене капитала тих инструмената утицати на добитак или губитак или на капитал. У складу са тим, није потребна никаква анализа осетљивости.

Престанак признавања (параграфи 42Ц–42Х)

Настављање учешћа (параграф 42Ц)

- Б29 Процена постојања настављања учешћа у пренетом финансијском средству, за сврхе захтева за обелодањивањем из параграфа 42Е–42Х, се врши на нивоу извештајног ентитета. На пример, ако зависни ентитет пренесе финансијско средство на трећу страну са којом није повезан, у којој матични ентитет зависног ентитета има настављено учешће, зависни ентитет у својим појединачним или посебним финансијским извештајима (тј. када је извештајни ентитет зависни ентитет), не укључује учешће матичног ентитета у процену да ли има настављено учешће у пренетом средству. Међутим, матични ентитет укључује своје настављено учешће (или настављено учешће другог члана групе) у финансијском средству пренетом од стране свог зависног ентитета приликом одређивања да ли има настављену повезаност са пренетим средством у својим консолидованим финансијским извештајима (тј. када је извештајни ентитет група).
- Б30 Ентитет нема настављену повезаност са пренетим финансијским средством ако, у склопу тог преноса, ентитет нити задржава било који део уговорних права или обавеза својствених пренетом финансијском средству, нити стиче било која нова уговорна права или обавезе везано за пренето финансијско средство. Ентитет нема настављену повезаност са пренетим финансијским средством ако нема нити удео у будућим резултатима пренетог финансијског средства, нити има обавезу под било којим околностима да у будућности изврши плаћања везана за пренето финансијско средство.
- Б31 Настављена повезаност са финансијским средством може да настане из уговорних одредби уговора о преносу или из одвојеног уговора са ентитетом на који је пренето средство или са трећом страном, закљученим у вези са преносом.

Пренета финансијска средства која нису су предмет потпуног престанка признавања (параграф 42Д)

- Б32 Параграф 42Д захтева обелодањивања када се пренета финансијска средства не квалификују, делимично или у целости, за престанак признавања. Таква обелодањивања су захтевана на сваки датум извештавања на који ентитет наставља да признаје пренета финансијска средства, без обзира када су се преноси догодили.

Врсте настављања учешћа (параграфи 42Е–42Х)

- Б33 Параграфи 42Е–42Х захтевају да се изврше квалитативна и квантитативна обелодањивања о настављеној повезаности за сваку врсту финансијских средстава која престају да се признају. Ентитет групише своју настављену повезаност по врстама које представљају изложеност ентитета ризицима. На пример, ентитет може да групише своје настављање повезаности по врстама финансијских инструмената (нпр. гаранције или опције куповине) или по врстама преноса (нпр. факторинг потраживања, секјуритизације и кредитирање кроз хартије од вредности).

Анализа доспећа за недисконтоване одливе готовине за поновну куповину пренетих средстава (параграф 42Е(е))

- Б34 Параграф 42Е(е) захтева да ентитет обелодани анализу доспећа недисконтованих одлива готовине за поновну куповину финансијских средстава или других износа који се плаћају ентитету на који је средство пренето везано за пренета средства која се више не признају, са приказаним преосталим периодом до уговором дефинисаних доспећа везаних за настављену повезаност ентитета. Та анализа разликује токове готовине чије плаћање је обавезно (нпр. форвард уговори), од токова готовине које ентитет би могао бити обавезан да плати (нпр. писане пут опције) и токова готовине које ентитет може да изабере да плати (нпр. купљена права откупа).
- Б35 Ентитет користи расуђивање ради одређивања одговарајућег броја временских ограничења приликом припреме анализе доспећа захтеване у параграфу 42Е(е). На пример, ентитет би могао да одреди да су следећа временска ограничења за доспећа одговарајућа:
- (а) краће од једног месеца;
  - (б) касније од једног месеца и не касније од три месеца;
  - (ц) касније од три месеца и не касније од шест месеци;
  - (д) касније од шест месеци и не касније од једне године;
  - (е) касније од једне године и не касније од пет година;
  - (ф) касније од три године и не касније од пет година; и
  - (г) дуже од пет година.
- Б36 Ако постоји распон могућих доспећа, токови готовине се приказују на бази најранијег датума на који ентитет може да има обавезу или право плаћања.

Квалитативне информације (параграф 42Е(ф))

- Б37 Квалитативне информације захтеване у параграфу 42Е(ф) укључују опис финансијских средстава која се више не признају, као и природу и сврху задржаног настављања учешћа после преноса тих средстава. Оне такође укључују опис ризика којима је ентитет изложен, укључујући:
- (а) опис начина како ентитет управља ризицима који су својствени његовом настављеном учешћу у финансијском средству које је престао да признаје.
  - (б) да ли је ентитет обавезан да сноси губитке пре других страна, као и рангирање и износи губитака које носе стране чија учешћа су нижег ранга од учешћа ентитета у средству (тј. његовог настављеног учешћа у средству).
  - (ц) опис на који начин се активирају обавезе пружања финансијске подршке или поновне куповине пренетог финансијског средства.

Добитак или губитак по престанку признавања (параграф 42Г(а))

- Б38 Параграф 42Г(а) захтева да ентитет обелодани добитак или губитак по престанку признавања везано за финансијско средство у коме ентитет наставља да има учешће. Ентитет обелодањује ако је добитак или губитак по престанку признавања настао зато што су фер вредности компоненти претходно признатих средстава (тј. учешћа у средству које је ентитет престао да признаје и учешћа које је ентитет задржао) различите од фер вредности претходно признатог средства у целини. У таквој ситуацији, ентитет такође обелодањује да ли су одмеравања фер вредности укључила и значајне улазне податке који нису засновани на уочљивим тржишним подацима, као што је описано у параграфу 27А.

Допунске информације (параграф 42Х)

- Б39 Обелодањивања захтевана у параграфима 42Д–42Г могу бити недовољна да се испуне циљеви обелодањивања из параграфа 42Б. У том случају, ентитет обелодањује све допунске информације потребне да би се испунили циљеви обелодањивања. Ентитет одлучује, с обзиром на сопствене околности, коју количину допунских информација треба да обезбеди да би задовољио потребе корисника за информацијама, и колики нагласак ставља на различите аспекте допунских

информација. Потребно је наћи равнотежу између пренатрпавања финансијских извештаја са превеликом количином детаља који можда нису од помоћи корисницима финансијских извештаја и замагљивања информација због њиховог прекомерног обједињавања.

Пребијање финансијских средстава и финансијских обавеза (параграф 13А–13Ф)

Делокруг (параграф 13А)

- Б40 Обелодањивања у параграфима 13Б–13Е су обавезна за све признате финансијске инструменте који се пребијају у складу са параграфом 42 у IAS 32. Поред тога, финансијски инструменти су у делокругу захтеваних обелодањивања из параграфа 13Б–13Е ако су предмет извршивог мастер споразума о поравнању или сличног споразума који обухвата сличне финансијске инструменте и трансакције, без обзира на то да ли се финансијски инструменти пребијају у складу са параграфом 42 у IAS 32.
- Б41 Слични споразуми поменути у параграфу 13А и Б40 укључују дериватне споразуме о клирингу, глобалне оквирне уговоре о поновној куповини, глобалне мастер уговоре о кредитирању по основу хартија од вредности, и сва повезана права на финансијски колатерал. Слични финансијски инструменти и трансакције поменути у параграфу Б40 укључују деривате, уговоре о продаји и поновној куповини, уговоре о повратној продаји и поновној куповини, споразуме о зајмовима по основу хартија и кредитирању по основу хартија од вредности. Примери финансијских инструмената који нису у делокругу параграфа 13А су кредити и депозити купаца у истој институцији (осим ако се пребијају у извештају о финансијској позицији), и финансијски инструменти који су једино предмет уговора о колатералу.

Обелодањивања квантитативних информација за призната финансијска средства и признате финансијске обавезе у делокругу параграфа 13А (параграф 13Ц)

- Б42 Финансијски инструменти који се обелодањују у складу са параграфом 13Ц могу бити предмет различитих захтева за одмеравањем (на пример, обавеза која се односи на уговор о поновној куповини се може одмеравати по амортизованој вредности, док се дериват одмерава по фер вредности). Ентитет укључује инструменте по њиховим признатим вредностима и описује у одговарајућим обелодањивањима све разлике које произилазе из одмеравања.

Обелодањивања бруто износа признатих финансијских средстава и признатих финансијских обавеза у делокругу параграфа 13А (параграф 13Ц(а))

- Б43 Износи захтевани у параграфу 13Ц(а) се односе на признате финансијске инструменте који се пребијају у складу са параграфом 42 у IAS 32. Износи захтевани у параграфу 13Ц(а) такође се односе на признате финансијске инструменте који су предмет извршивог мастер споразума о поравнању или сличног споразума, без обзира да ли испуњавају критеријуме за пребијање. Међутим, обелодањивања захтевана у параграфу 13Ц(а) се не односе на износе признате као резултат уговора о колатералу који не испуњавају критеријуме за пребијање из параграфа 42 у IAS 32. Уместо тога, обелодањивање таквих износа је у складу са захтевима из параграфа 13Ц(д).

Обелодањивања износа који се пребијају у складу критеријумима из параграфа 42 у IAS 32 (параграф 13Ц(б))

- Б44 Параграф 13Ц(б) захтева да ентитет приликом утврђивања нето износа које је приказао у извештају о финансијској позицији обелодани износе који се пребијају у складу са критеријумом из параграфа 42 у IAS 32. Износи и признатих финансијских средстава и признатих финансијских обавеза који су предмет пребијања у складу са истим аранжманом се приказују како у оквиру обелодањивања о финансијским средствима тако и обелодањивања о финансијским обавезама. Међутим, обелодањени износи (на пример, у табели) су ограничени на износе који су предмет пребијања. На пример, ентитет може имати признато дериватно средство и признату дериватну обавезу који испуњавају критеријуме за пребијање из параграфа 42 у IAS 32. Ако је бруто износ дериватног средства већи од бруто износа дериватне обавезе, табела за обелодањивање финансијског средства ће укључити

целокупан износ дериватног средства (у складу са параграфом 13Ц(а)) и целокупан износ дериватне обавезе (у складу са параграфом 13Ц(б)). Међутим, иако ће табела за обелодањивање финансијске обавезе укључити целокупан износ дериватне обавезе (у складу са параграфом 13Ц(а)), она ће укључити само износ дериватног средства (у складу са параграфом 13Ц(б)) који је једнак износу дериватне обавезе.

Обелодањивање нето износа приказаних у извештају о финансијској позицији (у складу са параграфом 13Ц(ц))

- Б45 Ако ентитет има инструменте који су у оквиру делокруга ових обелодањивања (као што је утврђено параграфом 13А), али који не испуњавају критеријуме за пребијање из параграфа 42 у IAS 32, износи чије обелодањивање је захтевано параграфом 13Ц(ц) ће бити једнаки износима чије обелодањивање је захтевано параграфом 13Ц(а).
- Б46 Износи чије обелодањивање је захтевано параграфом 13Ц(ц) морају се ускладити са појединачним билансним ставкама приказаним у извештају о финансијској позицији. На пример, ако ентитет утврди да груписани или разложени износи појединачних ставки у финансијским извештајима дају релевантније информације, он мора да усклади груписане или издвојене износе обелодањене у складу са параграфом 13Ц(ц) са износима појединачних билансних ставки у извештају о финансијској позицији.

Обелодањивање износа који су предмет извршивог мастер споразума о поравнању или сличног споразума који нису на други начин обухваћени параграфом 13Ц(б) (параграф 13Ц(д))

- Б47 Параграф 13Ц(д) захтева да ентитет обелодани износе који су предмет извршивог мастер споразума о поравнању или сличног споразума који нису на други начин обухваћени параграфом 13Ц(б) Параграф 13Ц(д)(i) се односи на износе повезане са признатим финансијским инструментима који не испуњавају неке или све критеријуме за пребијање из параграфа 42 у IAS 32 (на пример, садашња права на пребијање која не испуњавају критеријум из параграфа 42(б) у IAS 32, или условљена права на пребијање која су једино извршива и спроводива у случају догађаја неизвршења, или једино у случају несолвентности или стечаја било које друге уговорне стране).
- Б48 Параграф 13Ц(д)(ii) се односи на износе повезане са финансијским колатералом, укључујући и колатерал у готовини, како примљен тако и заложен. Ентитет обелодањује фер вредност таквих финансијских инструмената који су дати у залог или примљени као колатерал. Износи обелодањени у складу са параграфом 13Ц(д)(ii) треба да се односе на стварно примљен или заложен колатерал, а не на било које резултирајуће обавезе или потраживања признате везано за враћање или примање назад таквог колатерала.

Ограничења за износе обелодањене у параграфу 13Ц(д) (параграф 13Д)

- Б49 Приликом обелодањивања износа у складу са 13Ц(д), ентитет мора да узме у обзир ефекте прекомерне колатерализације путем финансијског инструмента. Да би то урадио, ентитет прво мора да одбије износе обелодањене у складу са параграфом 13Ц(д)(i) од износа обелодањеног у складу са параграфом 13Ц(ц). Онда ентитет ограничава износ обелодањен у складу са параграфом 13Ц(д)(ii) на преостали износ из параграфа 13Ц(ц) за повезани финансијски инструмент. Међутим, ако су права на колатерал извршива свеобухватно за финансијске инструменте, таква права се могу укључити у обелодањивање дато у складу са параграфом 13Д.

Опис права на пребијање која су предмет извршивог мастер споразума о поравнању или сличног споразума (параграф 13Е)

- Б50 Ентитет обелодањује све врсте права на пребијање и сличне аранжмане обелодањене у складу са параграфом 13Ц(д), укључујући и природу тих права. На пример, ентитет обелодањује своја условна права. За инструменте који носе права пребијања која нису условљена будућим догађајима, али која не испуњавају остале критеријуме из параграфа 42 у IAS 32, ентитет описује разлог(е) из ког(их) критеријуми нису испуњени. За сваки финансијски колатерал примљен или заложен, ентитет описује услове уговора о колатералу (на пример, када постоји ограничење на колатерал).

Обелодањивања по врсти финансијског инструмента или по уговорној страни

- Б51 Квантитативна обелодањивања захтевана параграфом 13Ц(а)–(е) могу се груписати по врсти финансијског инструмента или трансакције (на пример, деривати, уговори о поновној куповини или повратној поновној куповини или споразуми о позајмљивању или кредитирању по основу хартија од вредности).
- Б52 Алтернативно, ентитет може да групише квантитативна обелодањивања захтевана параграфом 13Ц(а)–(ц) по врсти финансијског инструмента, а квантитативна обелодањивања захтевана параграфом 13Ц(ц)–(е) по врсти друге уговорне стране. Ако ентитет даје захтеване информације по другим уговорним странама, ентитет није обавезан да назначи друге уговорне стране именом. Међутим, назнака друге уговорне стране (Уговорна страна А, Уговорна страна Б, Уговорна страна Ц, итд.) остаје доследна из године у годину, за презентоване године, да би се обезбедила упоредивост. Квалитативна обелодањивања се разматрају на начин да се додатне информације могу дати о врстама других уговорних страна. Када се обелодањивања износа из параграфа 13Ц(ц)–(е) дају по уговорним странама, износи који су појединачно значајни, у односу на укупни износ за друге уговорне стране, обелодањују се одвојено док се преостали појединачно незначајни износи за друге уговорне стране збирно приказују под једном ставком.

Остало

- Б53 Посебна обелодањивања захтевана параграфима 13Ц–13Е представљају минималне захтеве. Да би се испунили циљеви из параграфа 13Б, ентитет може имати потребу да их допуни са додатним (квалитативним) обелодањивањима, у зависности од услова извршивог мастер споразума о поравнању и повезаних споразума, укључујући и природу права на пребијање и њиховог ефекта или потенцијалног ефекта на финансијску позицију ентитета.